

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

КОРОЛЬ В. М.

**Пам'ятки архітектури
та образотворчого мистецтва:**

візуальні навчальні матеріали для підготовки абітурієнтів
до ЗНО з історії України

Суми: СумДУ
2015

Пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва: візуальні навчальні матеріали для підготовки абітурієнтів до ЗНО з історії України / укладач В. М. Король. – Суми: Сумський державний університет, 2015. – 96 с.

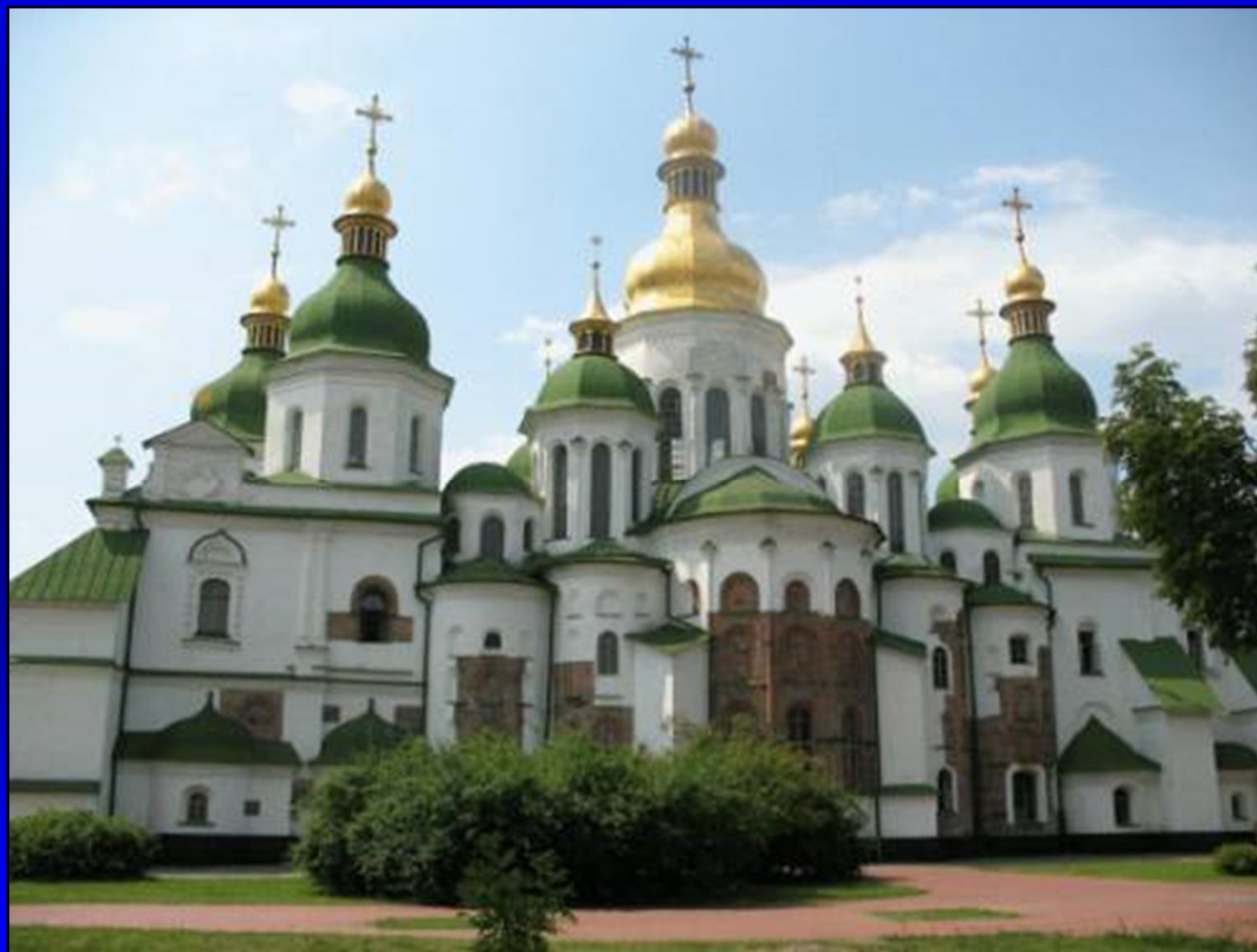
Видання містить зображення об'єктів культурної спадщини, обов'язкових для візуального розпізнавання абітурієнтами за Програмою ЗНО-2015 з історії України (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05.11.2014 № 1276).

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права СумДУ як навчальні матеріали для підготовки абітурієнтів з дисципліни «Історія України» (Протокол № 6 від 06.01.2015 р.)

ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗКВІТ КИЇВСЬКОЇ РУСИ

- Софійський собор у Києві. Перша половина XI ст. Сучасний вигляд.
- Мозаїки Богоматері Оранти та Христа Вседержителя із Софійського Собору в Києві.
- Спасо-Преображенський собор в Чернігові. 1036 р. Сучасний вигляд.
- Євангеліст Лука. Мініатюра з Остромирового Євангелія. 1056-1057рр.
- Родина князя Святослава Ярославича. Мініатюра з “Ізборника”. 1073 р.
- Успенський собор Києво-Печерської лаври. 1073-1078 рр. Реконструкція. Сучасний вигляд.
- Вишгородська ікона Богородиці (візантійська традиція). Перша половина XII ст.

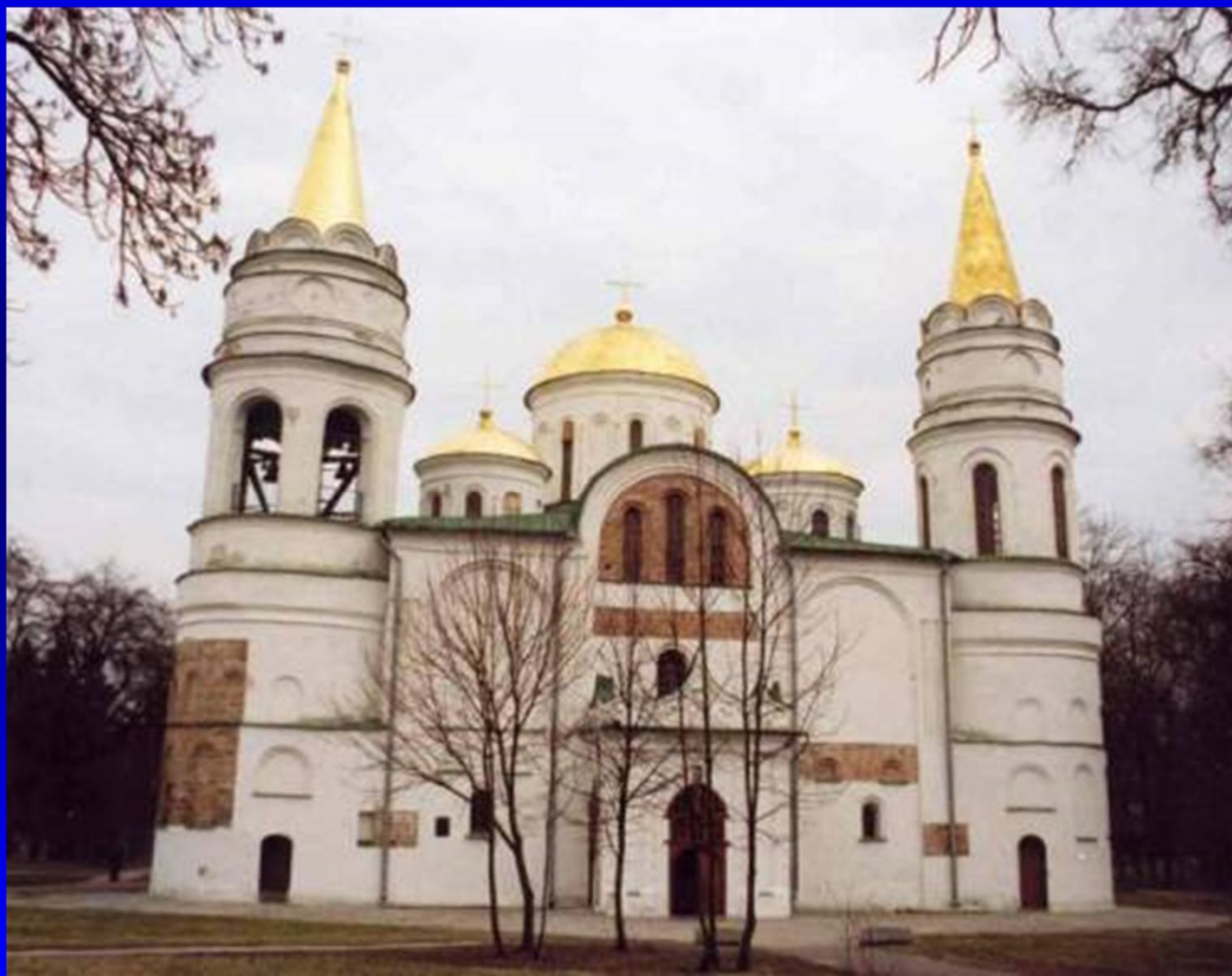
Софійський собор у Києві. Перша половина XI ст. Сучасний вигляд

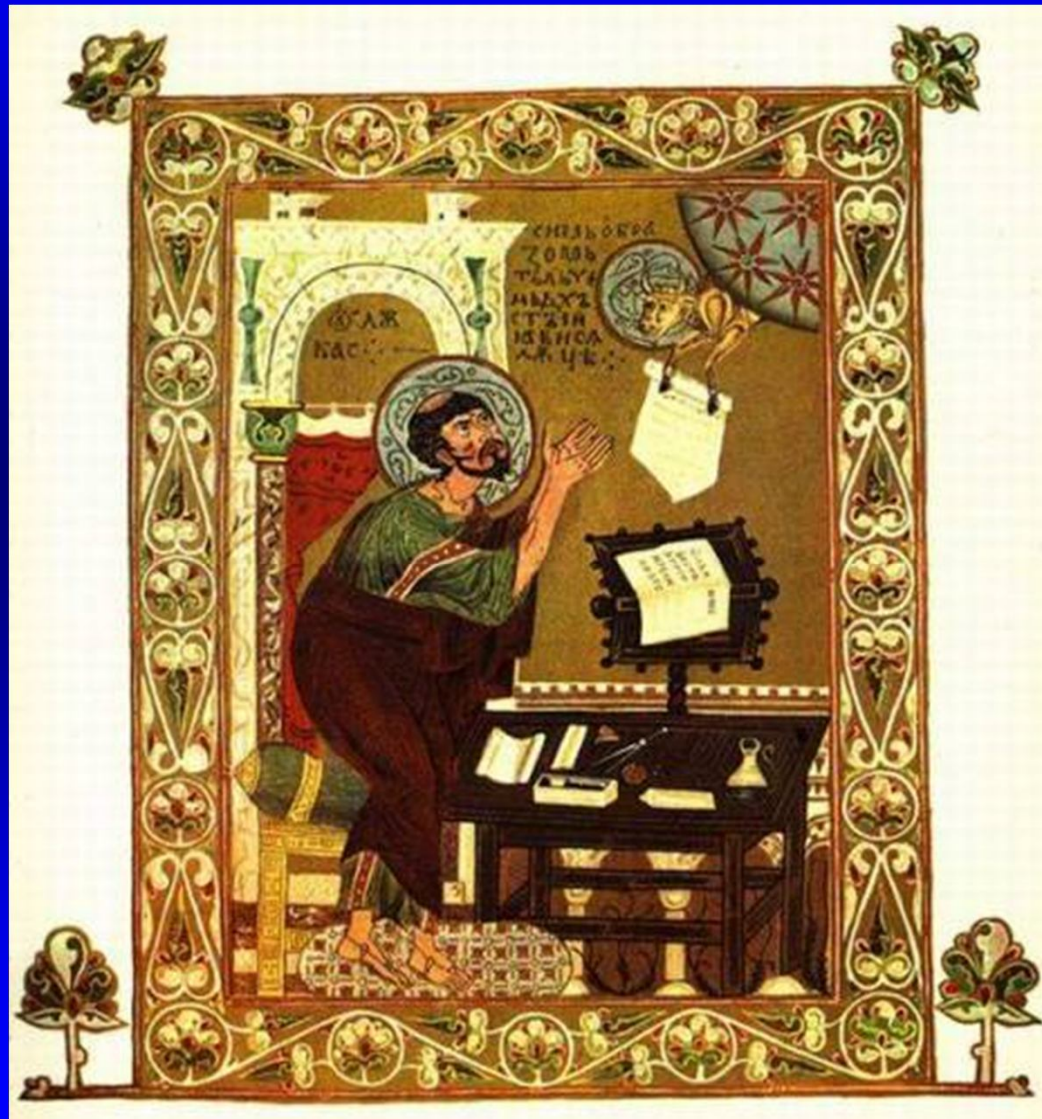
Мозаїки Богоматері Оранти та Христа Вседержителя
із Софійського Собору в Києві

Спасо-Преображенський собор в Чернігові. 1036 р. Сучасний вигляд

Євангеліст Лука. Мініатюра з Остромирового Євангелія. 1056-1057рр.

Родина князя Святослава Ярославича. Мініатюра з “Ізборника”. 1073 р.

Успенський собор Києво-Печерської лаври. 1073-1078 рр.
Реконструкція. Сучасний вигляд

Вишгородська ікона Богородиці (візантійська традиція).
Перша половина XII ст.

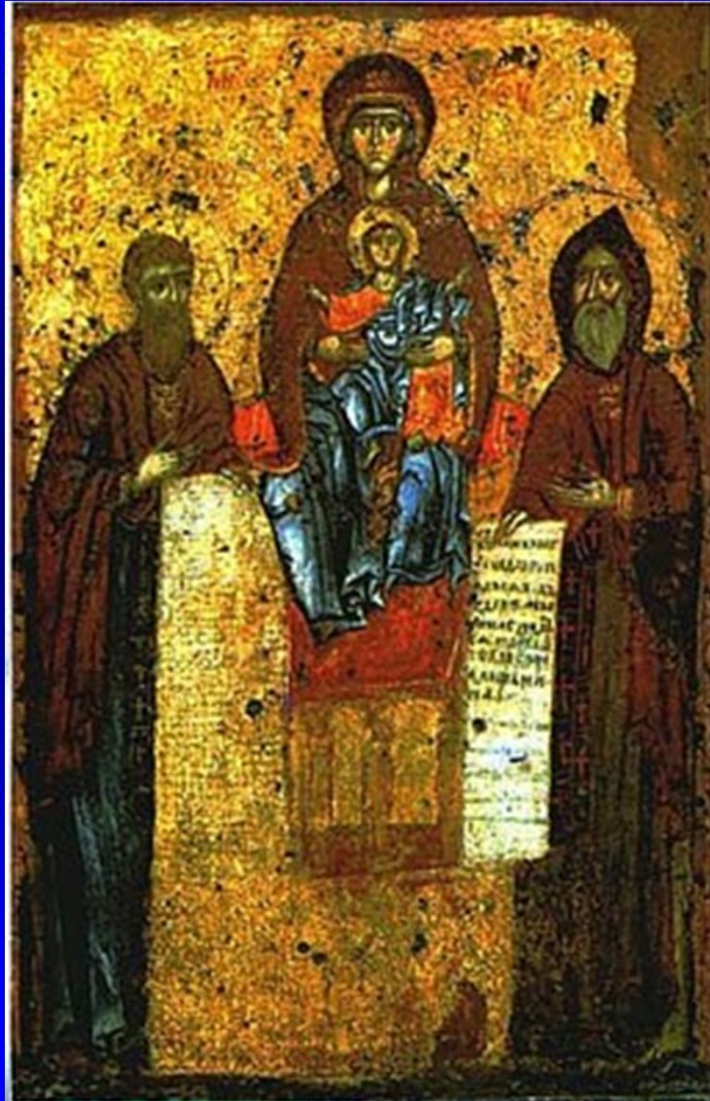
КИЇВСЬКА РУСЬ ЗА ЧАСІВ РОЗДРОБЛЕННОСТІ. ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА

- Холмська ікона Богородиці (візантійська традиція). XI ст.
- Свенська ікона Богородиці зі святыми Антонієм та Феодосієм Печерськими. Початок XII ст.
- Мозаїчна композиція “Євхаристія” з Михайлівського Золотоверхого собору. 1108-1113 рр.
- Успенський собор у Володимирі. 1160 р. Реконструкція. Сучасний вигляд.
- П'ятницька церква в Чернігові. Кінець XII – початок XIII ст.
- Церква святого Пантелеймона поблизу Галича. Кінець XII ст.
- Дорогобузька ікона Богородиці. Остання третина XIII ст.
- Вежа в селі Стовп поблизу Холма. Середина XIII ст.

Холмська ікона Богородиці (візантійська традиція). XI ст.

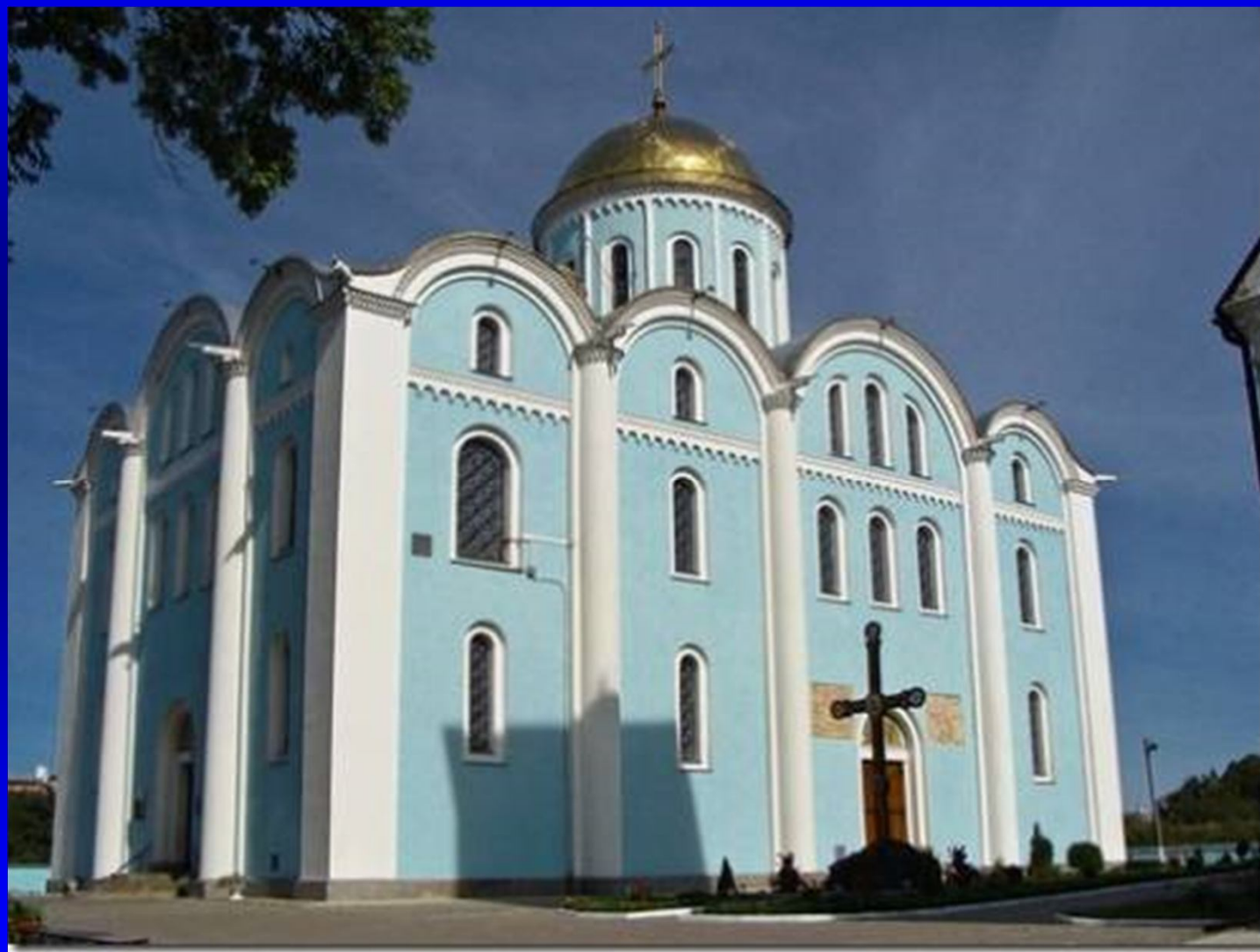
Свенська ікона Богородиці зі святыми Антонієм та Феодосієм
Печерськими. Початок XII ст.

Мозаїчна композиція “Євхаристія” з Михайлівського Золотоверхого собору.
1108-1113 рр.

Успенський собор у Володимирі. 1160 р. Реконструкція. Сучасний вигляд

П'ятницька церква в Чернігові. Кінець XII – початок XIII ст.

Церква святого Пантелеймона поблизу Галича. Кінець XII ст.

Дорогобузька ікона Богородиці. Остання третина XIII ст.

Вежа в селі Стовп поблизу Холма. Середина XIII ст.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО ТА ІНШИХ ДЕРЖАВ (друга половина XIV – перша половина XVI ст.)

- Ікона Богородиці з пророками з церкви у Підгородцях. Кінець XV – початок XVI ст.
- Вірменський собор у Львові. 1363-1370 рр. Архітектор Дорінг.
- Верхній замок у Луцьку. XIV ст.
- Кам'янець-Подільська фортеця. XIV – XVI ст.
- Хотинська фортеця. XIII – XVI ст.
- Покровська церква-фортеця в с. Сутківцях. 1467 р.
- Ханський палац у Бахчисараї. 1532-1764 рр.

Ікона Богородиці з пророками з церкви у Підгородцях.
Кінець XV – початок XVI ст.

Вірменський собор у Львові. 1363-1370 рр. Архітектор Дорінг

Верхній замок у Луцьку. XIV ст.

Кам'янець-Подільська фортеця. XIV – XVI ст.

Хотинська фортеця. XIII – XVI ст.

Покровська церква-фортеця в с. Сутківцях. 1467 р.

Ханський палац у Бахчисараї. 1532-1764 рр.

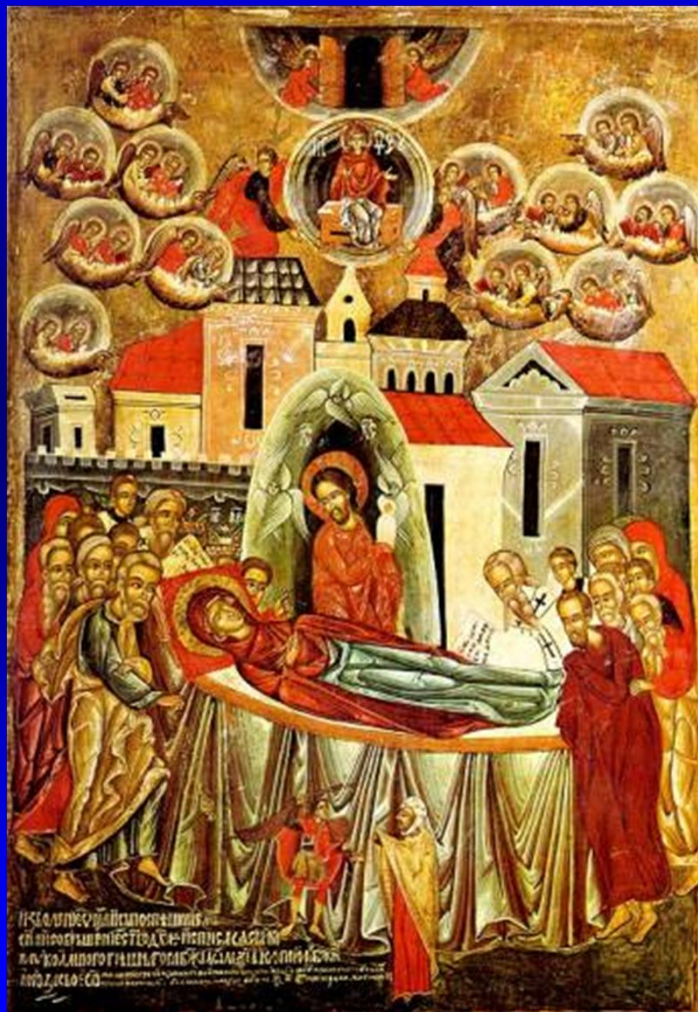
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVI ст.

- Церква Зішестя Святого Духа в Потеличі.
- Ікона “Успіння Богородиці”. О.Горошкович.
- Мініатюри Пересопницького Євангелія. 1556-1561 рр.
- Гравюра Євангеліста Луки з Львівського “Апостола”. 1574 р.
- Успенська церква і вежа Корнякта у Львові.
- Будинок Корнякта у Львові. 1580 р.
- Острозький замок.
- Меджибізький замок.

Церква Зішестя Святого Духа в Потеличі

Ікона “Успіння Богородиці”. О.Горошкович

Мініатюри Пересопницького Євангелія. 1556-1561 рр.

Гравюра Євангеліста Луки з Львівського "Апостола". 1574 р.

Ансамбль Успенської церкви у Львові: церква Успіння. Архітектор П.Римлянин;
вежа Корнякта. Архітектор П.Барбон

Будинок Корнякта у Львові. 1580 р.

Острозький замок. XIV – XVI ст.

Меджибізький замок. XIV – XVI ст.

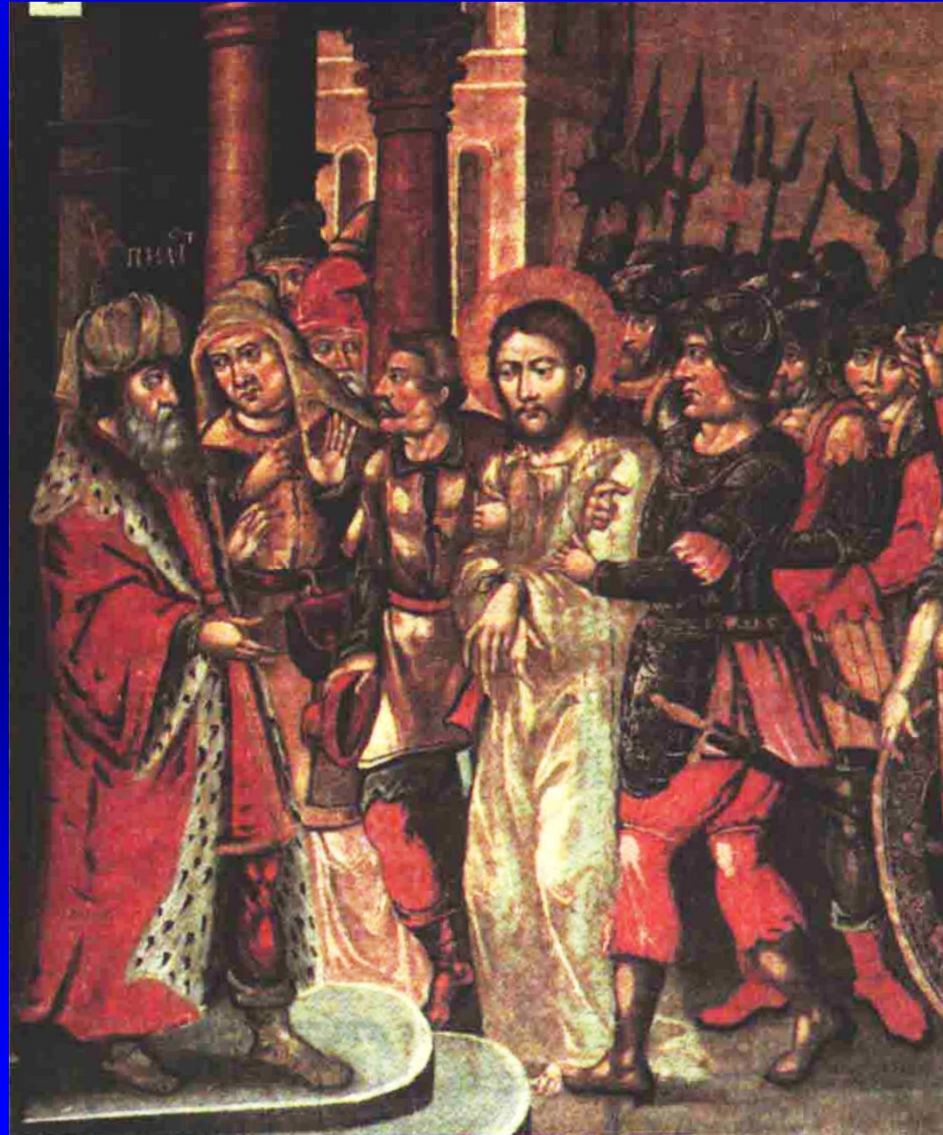
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII ст.

- Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги “Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного”. 1622 р.
- Портрет князя Криштофа Збараського. Після 1622 р.
- Ікона “Христос перед Пилатом” з Успенської церкви у Львові. 1630-1638 рр. М.Петрахнович
- Замок у Підгірцях (Львівська обл.). 1635-1640 рр. Архітектор Андреа дель Аква.
- Троїцький Межиріцький монастир-фортеця поблизу Острога. XV – XVII ст.
- Ікона «Святий Миколай» з київської церкви Святого Миколая Набережного.

Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного з книги “Вірші на жалісний погреб шляхетного рицаря Петра Конашевича-Сагайдачного”. 1622 р.

Ікона “Христос перед Пилатом” з Успенської церкви у Львові.
1630-1638 рр. М. Петрахович

Замок у Підгірцях (Львівська обл.). 1635-1640 рр.
Архітектор Андреа дель Аква.

Троїцький Межиріцький монастир-фортеця поблизу Острога. XV – XVII ст.

Ікона «Святий Миколай» з київської церкви Святого Миколая Набережного

НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII ст.

- Портрет Богдана Хмельницького. Гравюра В.Гондіуса. Середина XVII ст.
- Іллінська церква в Суботіві. 1653 р. Реконструкція.
- Ікона “Покрова Богородиці” (з портретом гетьмана Богдана Хмельницького). Перша половина XVIII ст.

Портрет Богдана Хмельницького. Гравюра В.Гондіуса. Середина XVII ст.

Іллінська церква в Суботові. 1653 р. Реконструкція

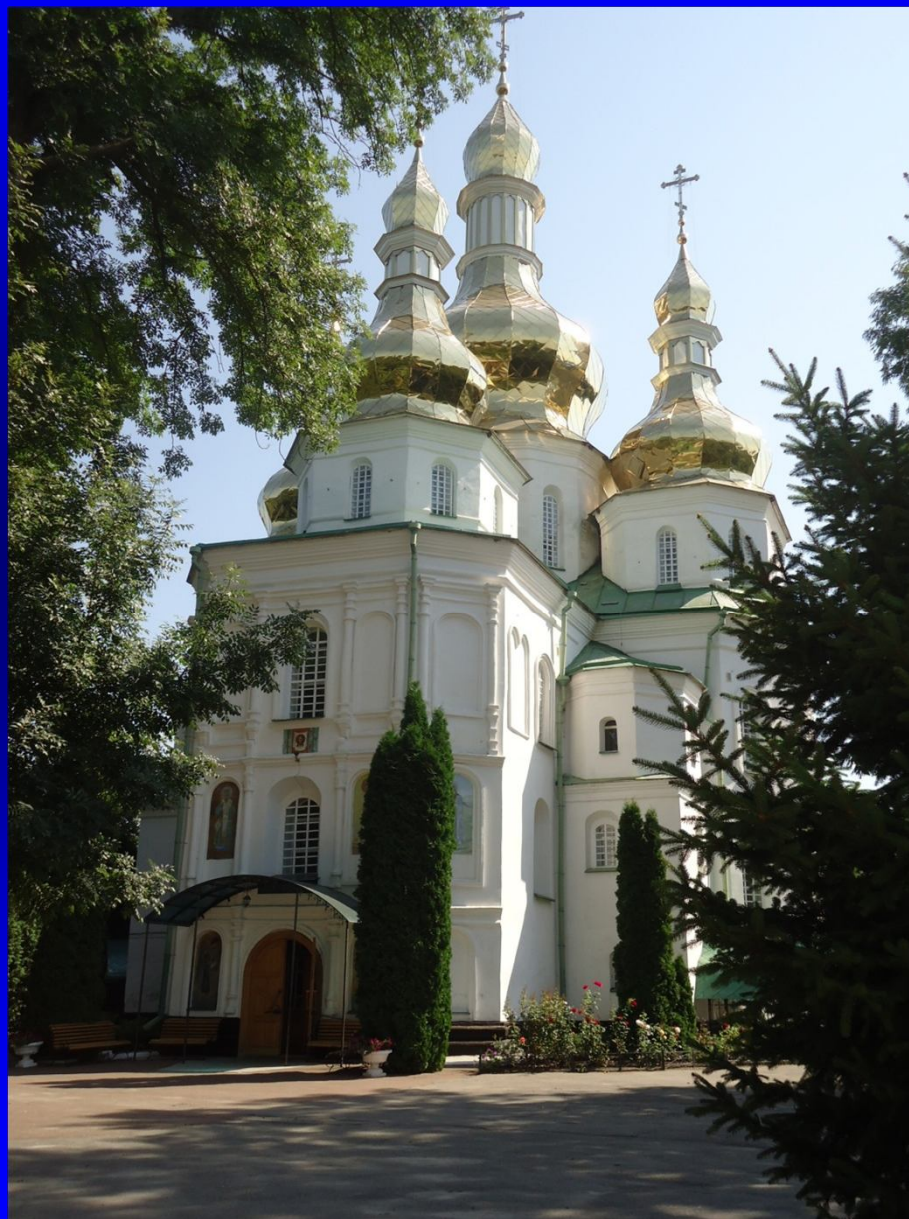
Ікона “Покрова Богородиці” (з портретом гетьмана Богдана Хмельницького). Перша половина XVIII ст.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ 50-х – У 80-ті рр. XVIII ст.

- Свято-Троїцький собор Густинського монастиря. 1674-1676 рр.
- Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові. 1679-1689 рр.
Архітектор І.Баптист.
- Покровський собор у Харкові. 1689 р.

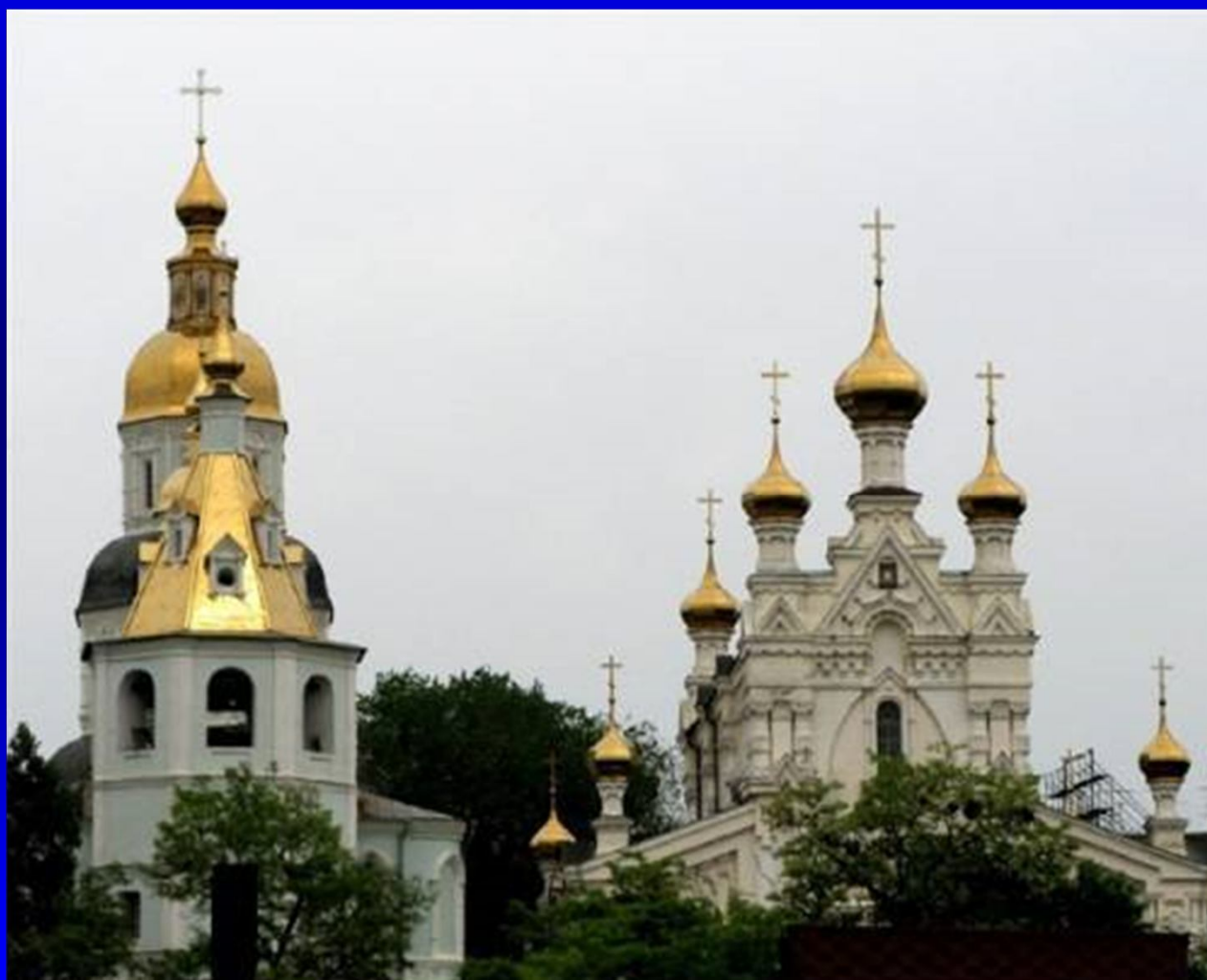
Свято-Троїцький собор Густинського монастиря. 1674-1676 рр.

Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові. 1679-1689 рр.
Архітектор І. Баптист

Покровський собор у Харкові. 1689 р.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVII – У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVIII ст.

- Ікона “Архангел Михаїл” з іконостасу церкви Різдва Христового в м. Жовква. І.Руткович.
- Ікона “Вознесіння Богородиці” з іконостасу церкви Воздвиження Чесного Хреста монастиря Скит Манявський. Й.Кондзелевич.
- Портрет Григорія Гамалії. Кінець XVII ст.
- Георгіївський собор Видубицького монастиря в Києві. 1696-1701 рр.
- Гравюра “Іван Мазепа серед своїх добрих справ”. 1706 р. І.Мігура.
- Преображенська церква у Великих Сорочинцях. 1732 р.
- Ікона «Зустріч Марії з Єлизаветою» з церкви Покрову Богородиці в Сулимівці на Київщині. 30-ті роки XVIII ст.

Ікона “Архангел Михаїл”
з іконостасу церкви Різдва Христового в м. Жовква. І. Руткович

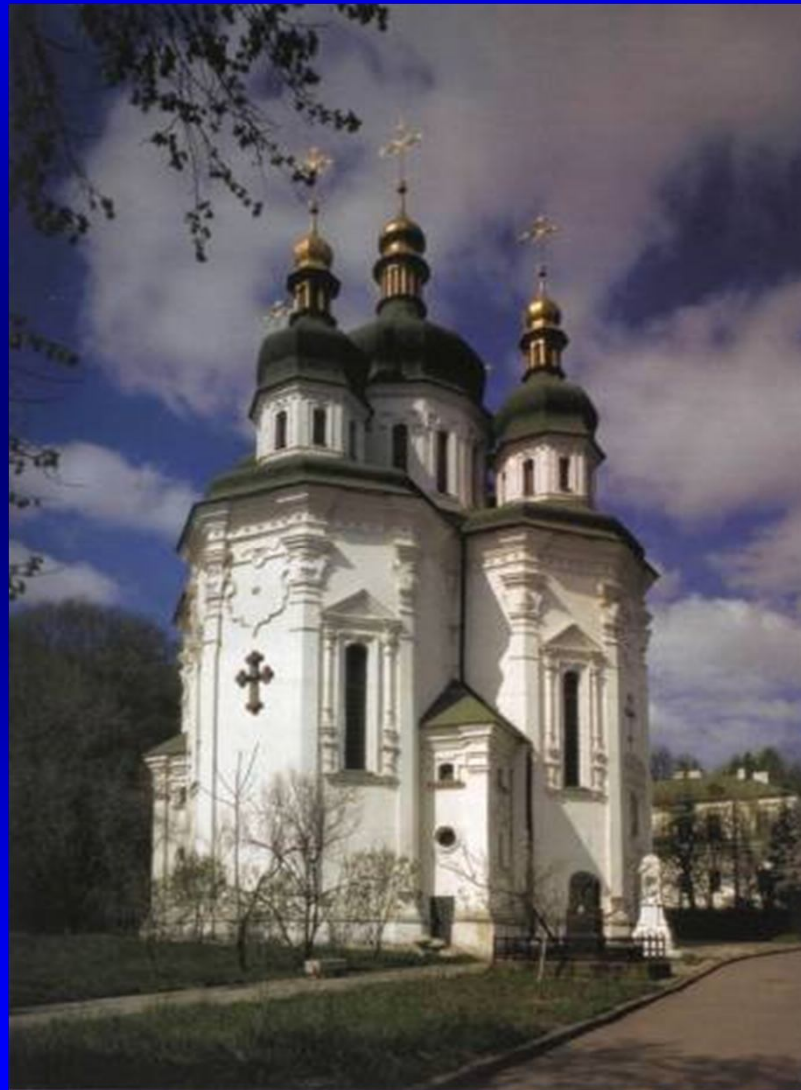
Ікона “Вознесіння Богородиці” з іконостасу церкви Воздвиження Чесного Хреста монастиря Скит Манявський. Й. Кондзелевич

Портрет Григорія Гамалії. Кінець XVII ст.

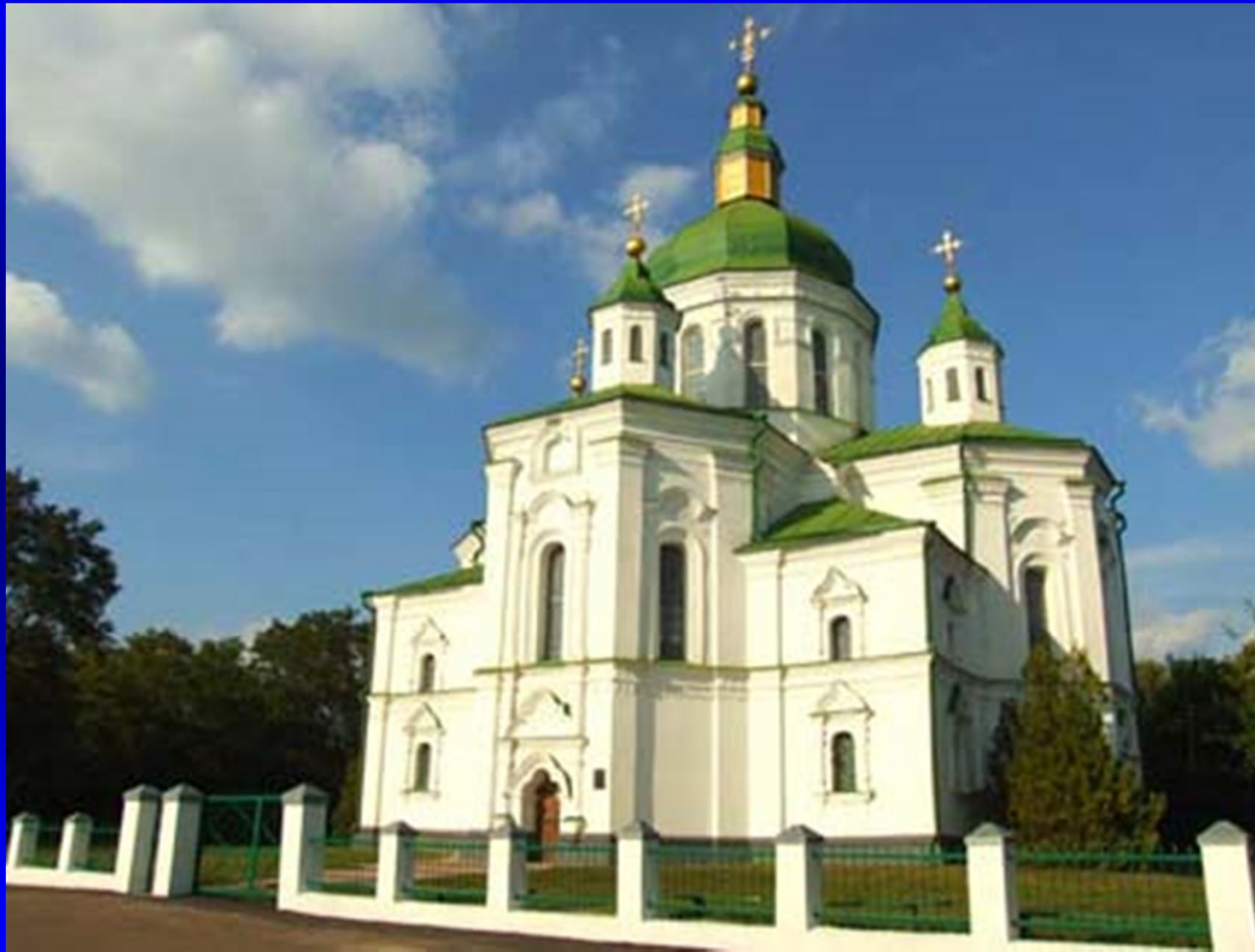
Георгіївський собор Видубицького монастиря в Києві. 1696-1701 рр.

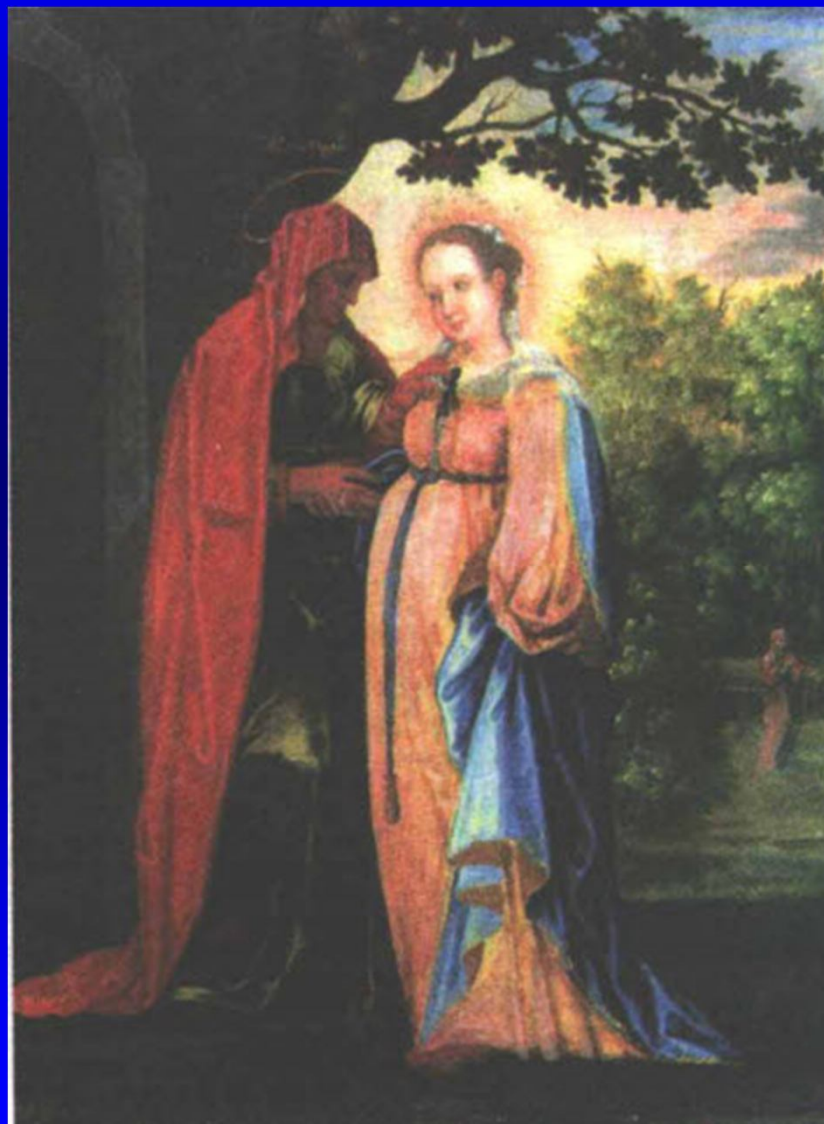
Гравюра “Іван Мазепа серед своїх добрих справ”. 1706 р. І. Мігура

Преображенська церква у Великих Сорочинцях. 1732 р.

Ікона «Зустріч Марії з Єлизаветою» з церкви Покрову Богородиці в Сулімівці на Київщині. 30-ті роки XVIII ст.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVIII ст.

- Собор святого Юра у Львові. 1746-1762 р. Архітектор Б.Меретін.
- Скульптурна група святого Юрія Змієборця на фасаді собору святого Юра у Львові. Скульптор Й.Пінзель.
- Андріївська церква у Києві. 1747-1757 рр. Архітектор Ф.-Б.Растреллі.
- Ікона “Моління” з Вознесенської церкви в Березні. Близько 1762 р.
- Покровська церква в Києві. 1766 р. Архітектор І.Григорович-Барський.
- Троїцький собор у Новомосковську. 1773-1778 рр. Майстер Я.Погребняк.
- Успенський собор Почаївської лаври. 1771-1783 рр. Архітектор І.Гофман.
- Палац Кирила Розумовського в Батурині. 1799-1803 рр. Архітектор Ч.Камерон. Реконструкція. Сучасний вигляд.
- Портрет Павла Руденка роботи В.Боровиковського. Початок 1780-х рр.

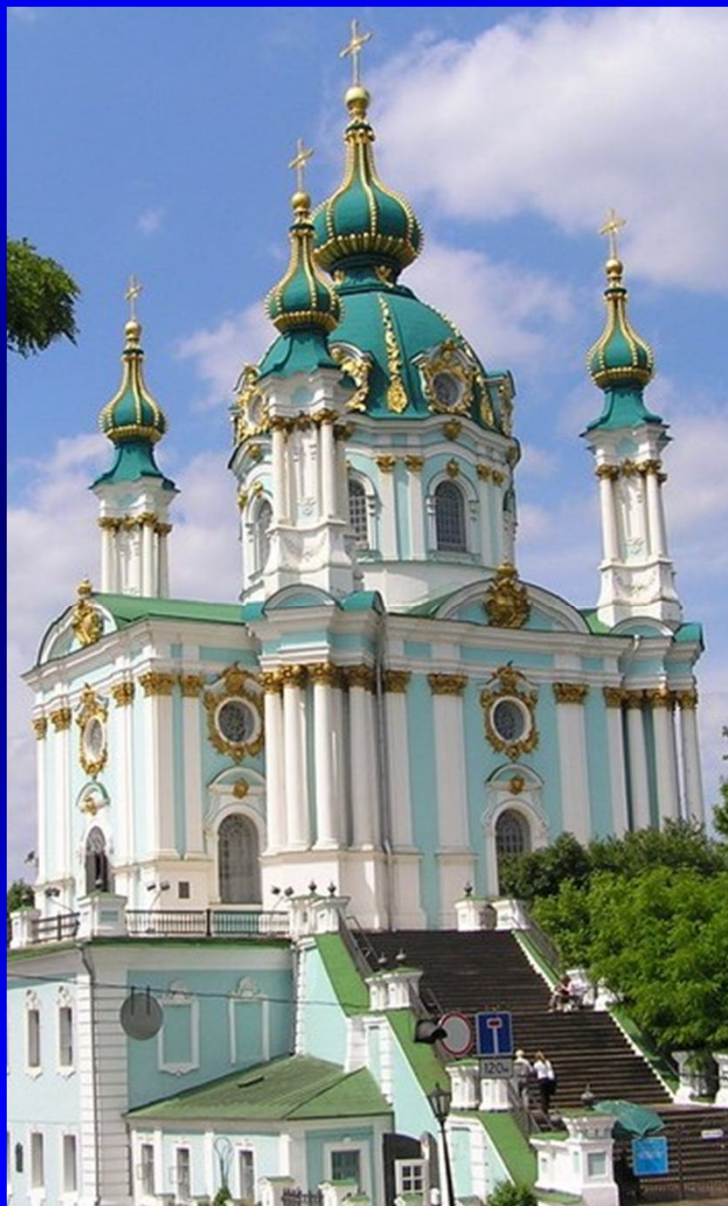
Собор святого Юра у Львові. 1746-1762 р. Архітектор Б. Меретін

Скульптурна група святого Юрія Зміборця на фасаді собору святого Юра у Львові. Скульптор Й. Пінзель

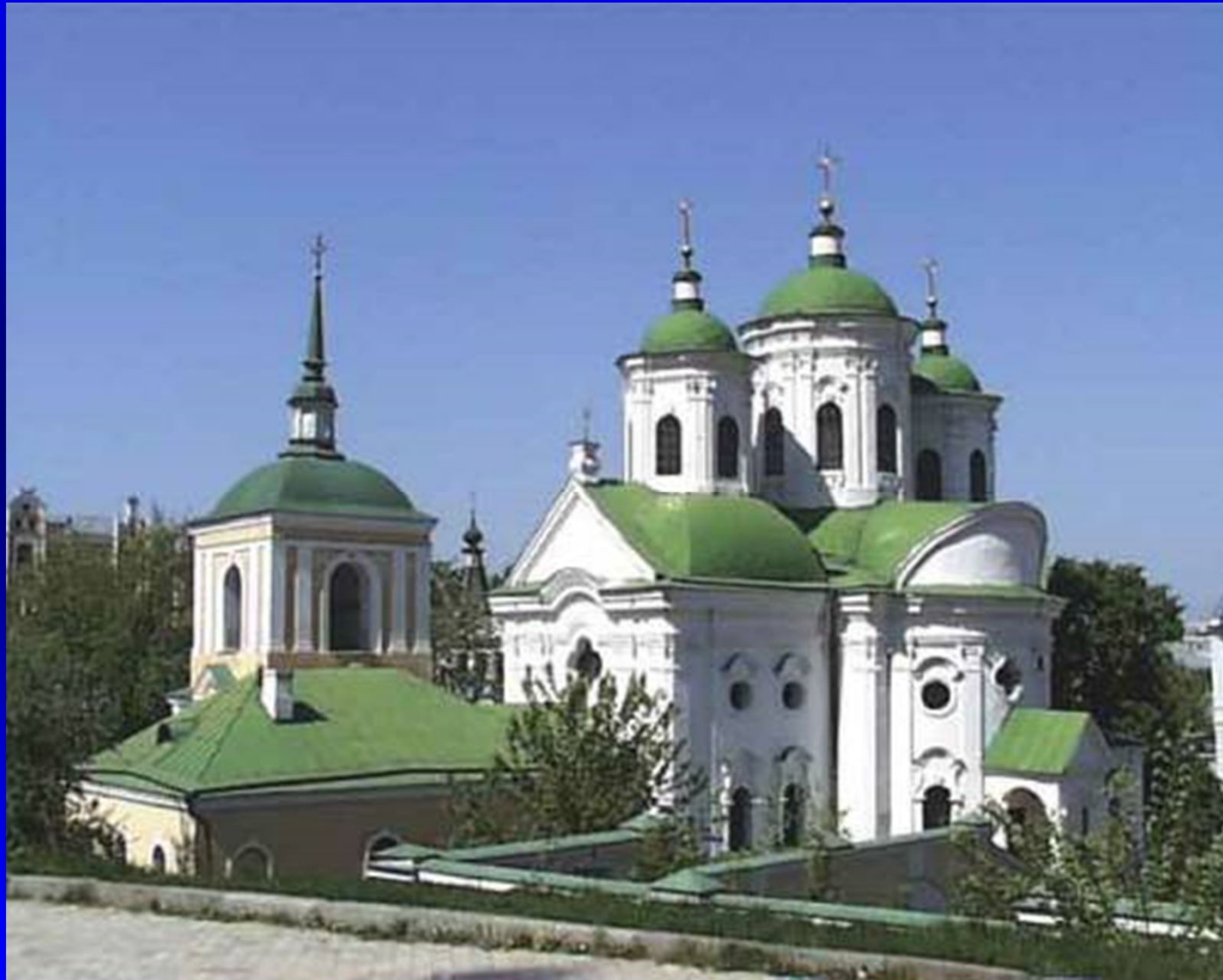
Андріївська церква у Києві. 1747-1757 рр. Архітектор Ф.-Б. Растреллі

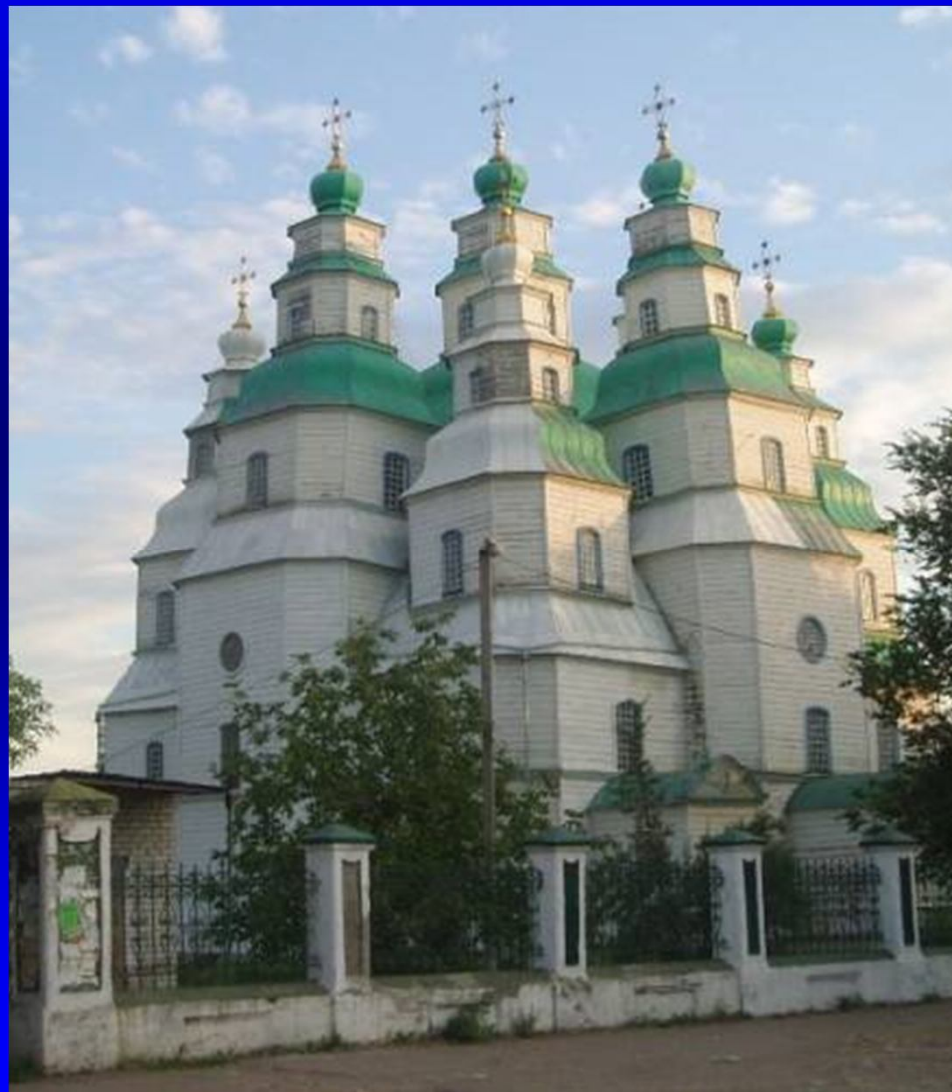
Ікона “Моління” з Вознесенської церкви в Березні. Близько 1762 р.

Покровська церква в Києві. 1766 р. Архітектор І. Григорович-Барський

Троїцький собор у Новомосковську. 1773-1778 рр. Майстер Я. Погребняк

Успенський собор Почаївської лаври. 1771-1783 рр. Архітектор І. Гофман

Палац Кирила Розумовського в Батурині. 1799-1803 рр. Архітектор
Ч.Камерон. Реконструкція. Сучасний вигляд

Портрет Павла Руденка роботи В.Боровиковського. Початок 1780-х рр.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЙ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст.

- Картина “Дівчина з Поділля”. 1816 р. В.Тропінін.
- Будівля Київського університету. 1837-1843 рр. Архітектор В.Беретті.
- Картини “Автопортрет” (1840 р.), “Катерина” (1842 р.), офорти з “Живописної України” на історичну тематику. Т.Шевченко.

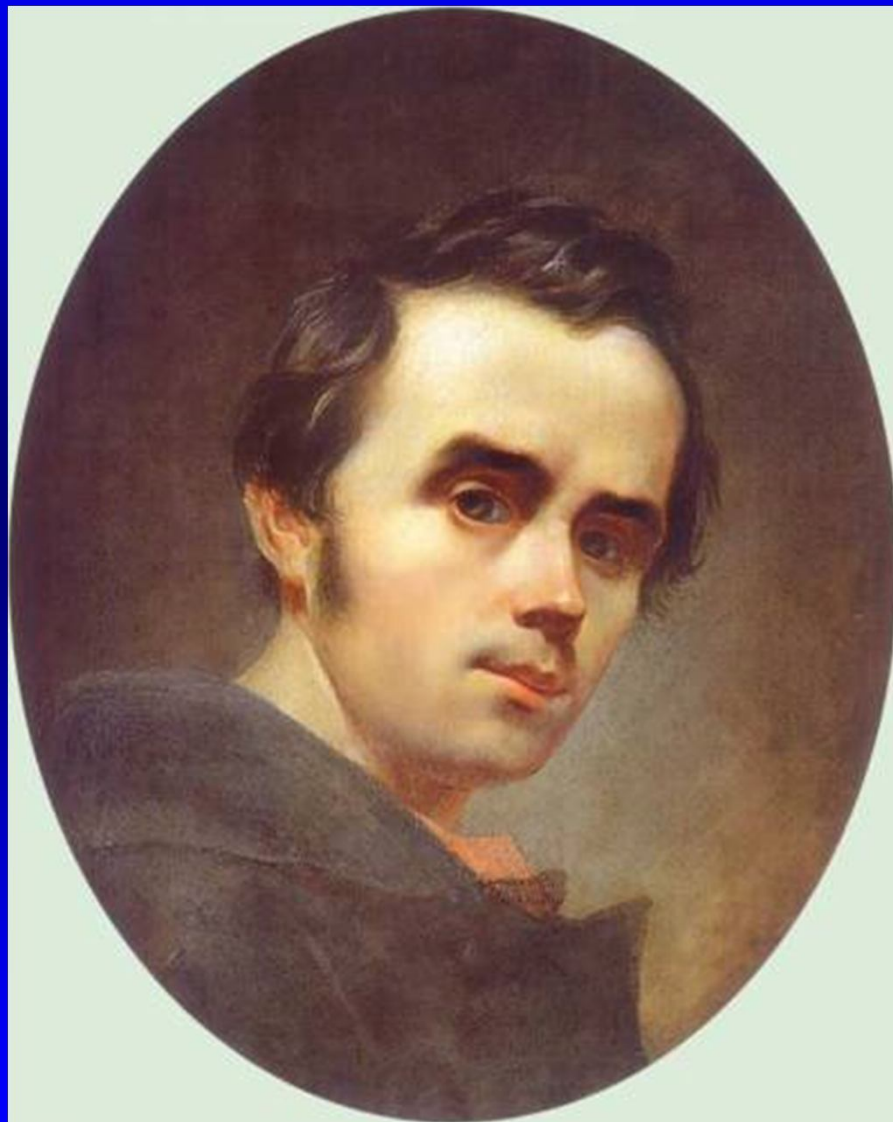
Картина “Дівчина з Поділля”. 1816 р. В. Тропінін

Будівля Київського університету. 1837-1843 рр. Архітектор В. Беретті

Картина “Автопортрет”. 1840 р. Т. Шевченко

Картина “Катерина” 1842 р. Т. Шевченко

Офорт «Дари в Чигирині» (з серії «Живописна Україна», 1844) Т. Шевченко

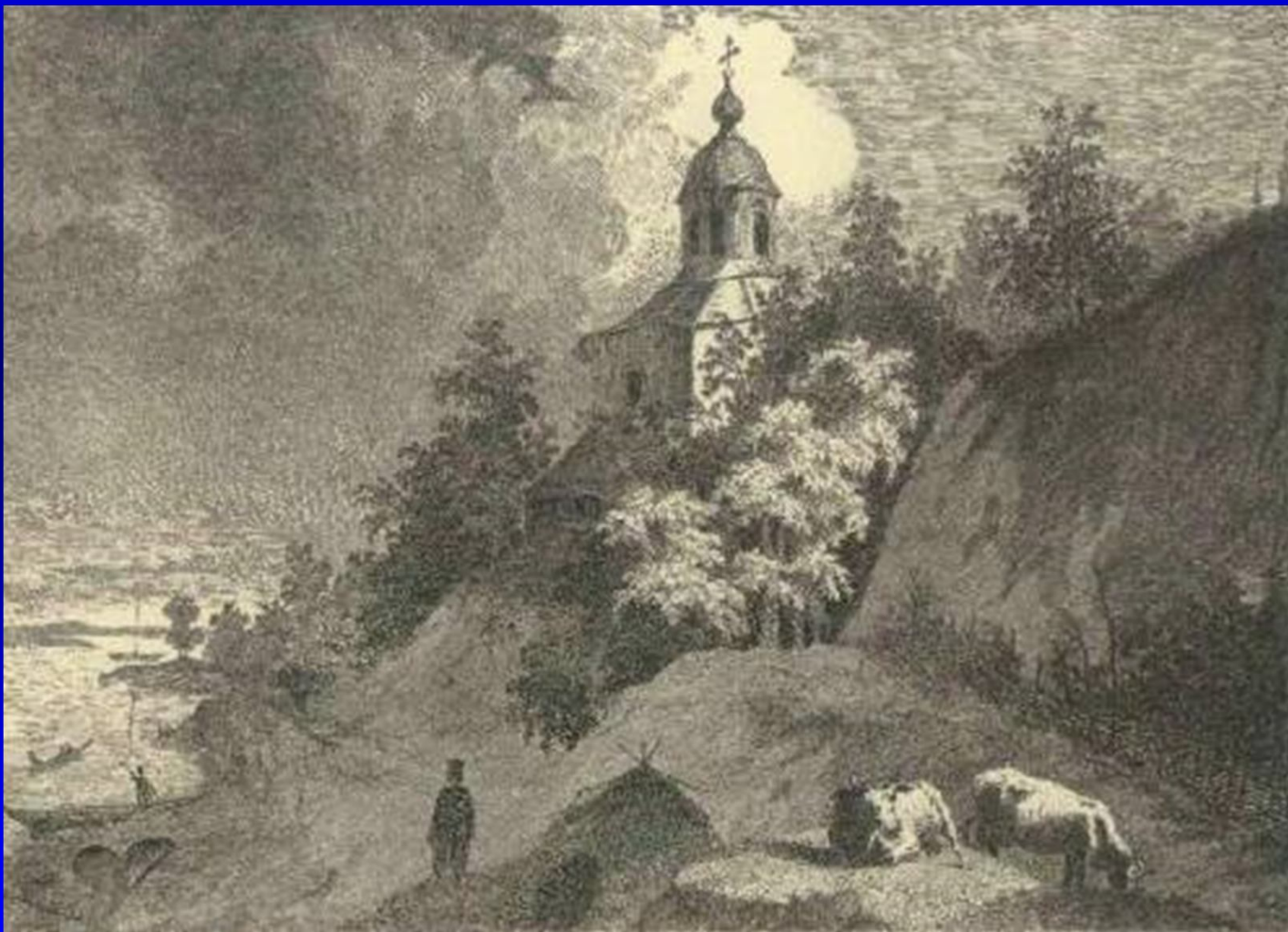
Офорт «Судна рада» (з серії «Живописна Україна», 1844) Т. Шевченко

Офорт «Старости» (з серії «Живописна Україна», 1844) Т. Шевченко

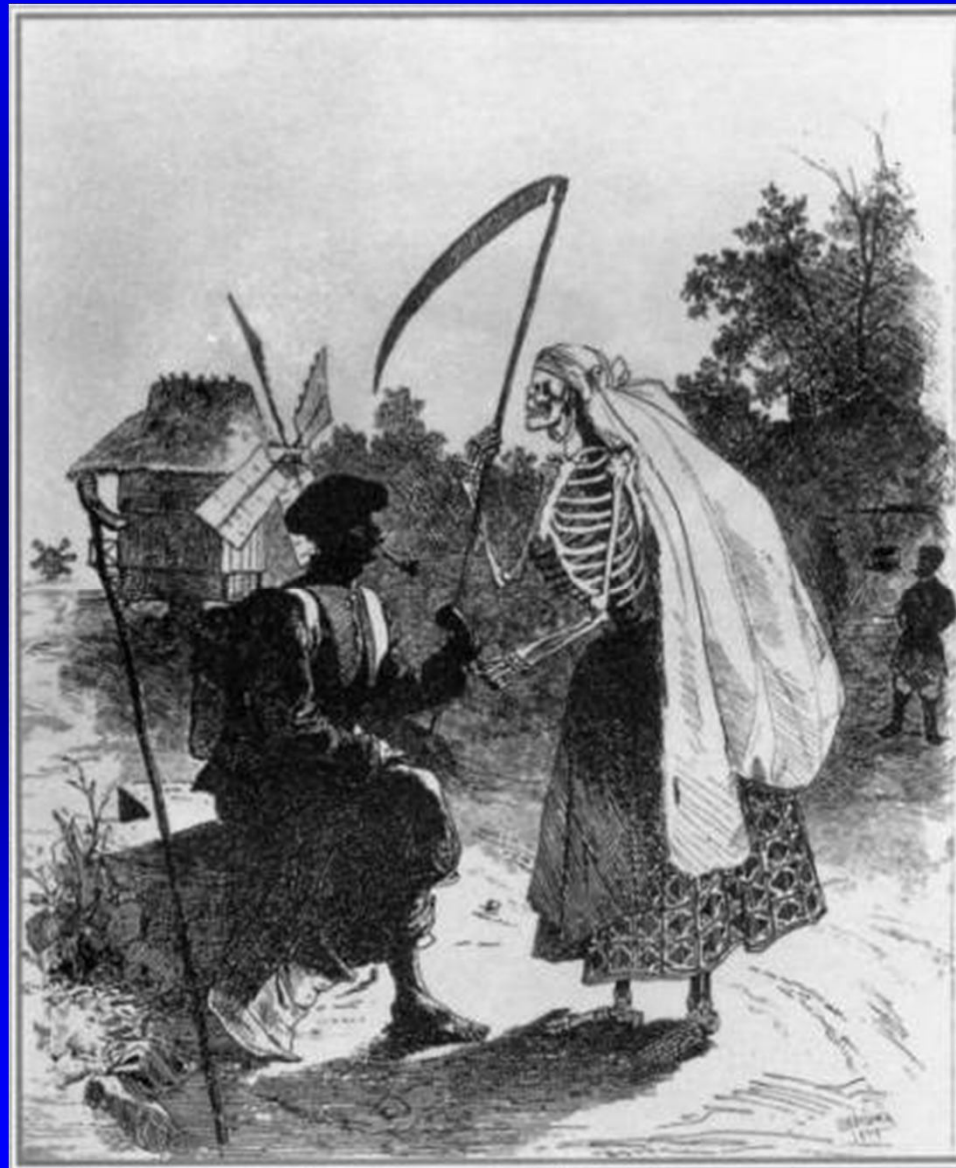
Офорт «Видубицький монастир» (з серії «Живописна Україна», 1844)
Т.Шевченко

Офорт «У Києві» (з серії «Живописна Україна», 1844) Т. Шевченко

Офорт «Казка» (з серії «Живописна Україна», 1844) Т. Шевченко

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ТА АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЙ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст.

- Резиденція православних митрополитів Буковини і Далмації в Чернівцях. 1864-1873 рр. Архітектор Й. Главка.
- Володимирський собор у Києві. 1862-1896 рр. Архітектори Ю.Бернгардт, К.Маєвський.
- Будівля оперного театру в Одесі. 1883-1887 рр. Архітектори Г.Гельмер, Ф.Фельнер.
- Пам'ятник Богдану Хмельницькому в Києві. 1888 р. Архітектор В.Ніколаєв, скульптор М.Мікешин.
- Картина “Запорожці пишуть листа турецькому султанові”. 1880-1891 рр. І.Репін
- Картини “Весняний день в Україні” (1883 р.), “Козаки в степу” (1890 р.) С.Васильківський.
- Картини “Ворожіння” (1893 р.), “Сінокіс” (1900 р.). М.Пимоненко.
- Будинок з химерами у Києві. 1901-1903 рр. Архітектор В.Городецький.
- Будинок Полтавського губернського земства. 1903-1908 рр. Архітектор В.Кричевський.
- Будинок страхового товариства (банку) “Дністер” у Львові. 1905-1906 рр. Архітектор І.Левинський.
- Будинок Національної опери України. 1901.
- Картина «Дніпро біля Києва» І. Труша. 1910.

Резиденція православних митрополитів Буковини і Далмації в Чернівцях.
1864-1873 рр. Архітектор Й. Главка

Володимирський собор у Києві. 1862-1896 рр.
Архітектори Ю.Бернгардт, К.Маєвський

Будівля оперного театру в Одесі. 1883-1887 рр.
Архітектори Г.Гельмер, Ф.Фельнер

Пам'ятник Богдану Хмельницькому в Києві. 1888 р.
Архітектор В.Ніколаєв, скульптор М.Мікешин

Картина “Запорожці пишуть листа турецькому султанові”.
1880-1891 рр. І. Рєпін

Картина “Весняний день в Україні”. 1883 р. С. Васильківський

Картина “Козаки в степу”. 1890 р. С. Васильківський

Картина "Ворожіння". 1893 р. М. Пимоненко

Картина “Сінокіс”. 1900 р. М. Пимоненко

Будинок з химерами у Києві. 1901-1903 рр. Архітектор В.Городецький

Будинок Полтавського губернського земства (нині краєзнавчий музей).
1903-1908 рр. Архітектор В. Кричевський

Будинок страхового товариства (банку) “Дністер” у Львові.
1905-1906 рр. Архітектор І. Левинський та ін.

Будинок Національної опери України. 1901 р.

Картина «Дніпро біля Києва». І. Труш. 1910 р.

Навчальне видання

Пам'ятки архітектури
та образотворчого мистецтва:
візуальні навчальні матеріали для підготовки
абітурієнтів до ЗНО з історії України

Укладач –

фахівець I категорії кафедри теорії
та історії держави і права СумДУ
В. М. Король